שאין ת"ל בחדש השביעי ומה ת"ל בחדש השביעי שיהו כל תרועות החדש השביעי זה בזה ומנין לשלש של שלש ת"ל [1]והעברת שופר תרועה [2]שבתון זכרון תרועה [3]יום תרועה יהיה לכם ומנין ליתן את האמור של זה בזה ושל זה בזה ת"ל שביעי שביעי לגזירה שוה הא ביצד שלש שהן תשע שיעור תקיעה בתרועה שיעור תרועה כשלשה שברים האי תנא מעיקרא מייתי לה בהיקישא והשתא מייתי לה בגזירה שוה הכי קאמר [ו]אי לאו גזירה שוה הוה מייתינא לה בהיקישא השתא דאתיא גזירה שוה היקישא לא צריך והאי תנא מייתי לה בג"ש ממדבר דתניא [4]ותקעתם תרועה תקיעה בפני עצמה ותרועה בפני עצמה אתה אומר [ז]תקיעה בפני עצמה ותרועה בפני עצמה או אינו אלא תקיעה ותרועה אחת היא כשהוא אומר [5]ובהקהיל את הקהל תתקעו ולא תריעו הוי אומר תקיעה בפני עצמה ותרועה בפני עצמה ומנין שפשוטה לפניה ת"ל ותקעתם תרועה ומנין שפשוטה לאחריה ת"ל תרועה יתקעו ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא אומר אינו צריך הרי הוא אומר [6]ותקעתם תרועה שנית שאין ת"ל שנית ומה ת"ל שנית זה בנה אב שכל מקום שנאמר תרועה תהא תקיעה שניה לה אין לי אלא במדבר בר"ה מנין ת"ל תרועה תרועה לגזירה שוה ושלש תרועות נאמרו בר"ה שבתון זכרון תרועה יום תרועה והעברת שופר תרועה ושתי תקיעות לכל אחת ואחת מצינו למדין שלש תרועות ושש תקיעות נאמרו בר"ה שתים מדברי תורה ואחת מדברי סופרים שבתון זכרון תרועה והעברת שופר תרועה מדברי תורה יום תרועה יהיה לכם לתלמודו הוא בא רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן אחת מד"ת ושתים מדברי סופרים והעברת שופר תרועה מד"ת שבתון זכרון תרועה יום תרועה יהיה לכם לתלמודו הוא בא מאי לתלמודו [ח]אילימא לתקיעה שבתוך התרועה ואידך ביום ולא בלילה מנא ליה נפקא ליה מביום הכפורים אי [ג](ביום) הכפורים יליף נגמור נמי מיניה לפשוטה לפניה ופשוטה לאחריה והעברת תעבירו לא משמע להו אלא מאי דרשי בהו והעברת כדרב מתנא דאמר [ז]רב מתנא והעברת דרך העברתו תעבירו דקאמר רחמנא נעבריה ביד ואידך דרב מתנא מדשני [ח] בדיבוריה תעבירו ביד לא מצית אמרת דגמר עברה עברה ממשה כתיב הכא והעברת שופר תרועה וכתיב התם [7]ויצו משה ויעבירו קול במחנה מה להלן בקול אף כאן בקול ולהאי תנא דמייתי לה ממדבר אי מה להלן חצוצרות אף כאן חצוצרות ת"ל [8]תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו [ט]אי זהו חג שהחדש מתכסה בו הוי אומר זה ר"ה וקאמר רחמנא שופר [י]אתקין רבי אבהו בקסרי תקיעה שלשה שברים תרועה תקיעה מה נפשך אי ילולי ליעביד תקיעה תרועה ותקיעה ואי גנוחי גנח ליעביד תקיעה שלשה שברים ותקיעה מספקא ליה אי גנוחי גנח אי ילולי יליל מתקיף לה רב עוירא ודלמא ילולי הוה וקא מפסיק שלשה שברים בין תרועה לתקיעה דהדר עביד תקיעה תרועה ותקיעה מתקיף לה רבינא ודלמא גנוחי הוה וקא מפסקא תרועה בין שברים לתקיעה דהדר עביד תש"ת אלא רבי אבהו מאי אתקין אי גנוחי גנח הא עבדיה אי ילולי יליל הא עבדיה מספקא ליה דלמא גנח ויליל אי הכי ליעבד נמי איפכא תקיעה תרועה שלשה שברים ותקיעה דלמא יליל וגנח סתמא דמילתא כי מתרע באיניש מילתא ברישא גנח והדר יליל: תקע בראשונה ומשך בשניה כשתים: אמר רבי יוחנן שמע

נעבריה ביד. פירוש שימחזו בידו ויתקע ולא שיניחו על גבי סוס דבר ויתקע ופירוש הקונטרס עיקר: מתשעה

1) **שאין תלמוד לומר נחדש השביעי.** להיות כתב לן בכמה מקומות דיום הכפורים בחדש השביעי הוא והכא יום"כ כתיב: **והעברת.** פשוטה משמע העברת קול אחד: **יום"כ תעבירו.** הרי העברה תחילה וסוף ותרועה כתיבא בינתים: **ומנין שלש של שלש שלש.** מנין להרבות פשוטה לפניה ולאחריה ותרועה באמצע עבדינן תלתא זימני למלכיות תלת וזכרונות תלת ושופרות תלת: **ת"ל.** תרועה תלתא זימני לכל אחת פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה: **ומנין ליתן לאחת מהאמור של זה בזה כו'.** לפי שלשלש תרועות הללו לא נאמרו במקום אחד שהשתים שנאמרו בראש השנה והאחת בעשור מנין ליתן האמורות בראש השנה ביובל וליתן האמורה ביובל בר"ה שיהו כלן וכלן שלש: **שביעי שביעי לג"ש.** נאמר בר"ה בחדש השביעי ונאמר ביובל והעברת שופר תרועה בחדש השביעי: **ומנא מעיקרא מייתי להיקישא.** לגמוד זה מזה מניין שבשופר ופשוטה לפניה ולאחריה גמר ר"ה מיובל להיקישא דלמין ת"ל בחדש השביעי מלא להקיש כל תרועות של חדש השביעי שיהו שוות: **ולסוף גמר בג"ש.** ליתן האמור של זה בזה הא נמי מיתי להיקישא דלמי דלכתיבין שיהו שתים בר"ה ואחת ביובל אין תרועות של חדש השביעי שוות: **ה"ק אי לאו ג"ש.** אי לא נאמרה ג"ש זו למשה מסיני לגזוה"ק הייתי מניח הכל להיקישא [ט]כלומר מעצמו: **והאי מנא מייתי לה ממדבר.** שתהא פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה: **תקיעה בפני עצמה כו'.** לא תימא תלת היא והכי קאמר היו תרועה אלא ה"ק ותקעתם תקיעה ואחריה הריעו תרועה: **או אינו אלא.** אחת היא והכי קאמר היו מוקעין תרועה: **כשהוא אומר תתקעו ולא תריעו.** מכלל דבמקעות תתקעו ותריעו קאמר ותרועה לא קרי לה תקיעה הכי על כרחך תקיעה בפני עצמה כו':

מלמוד לומר ותקעתם. והדר תרועה: **שאין ת"ל שנית.** שכבר אמר ותקעתם תרועה ונסב אחנה פלוני כי הדר אמר ותקעתם תרועה ונסב אחנה פלוני פשוטה דשנית היא: **שהן ת"ג ושלש תרועות נאמרו** קאמר ותקעתם תקיעה שנית לתרועה: **ת"ג** שבתון זכרון תרועה יום תרועה יהיה לכם ושמי תקיעות לכל אחת ואחת מלינו למדין לר"ה שלש של שלש ת"ל תקיעות שופר מדברי תורה ואחת מדברי סופרים והעברת שופר תרועה שבתון זכרון תרועה יהיה לכם לתלמודו הוא בא מאי לתלמודו [ח]אילימא לתקיעה שבתוך התרועה ואידך ביום ולא בלילה מנא ליה נפקא ליה מביום הכפורים אי [ג](ביום) הכפורים יליף נגמור נמי מיניה לפשוטה לפניה ופשוטה לאחריה והעברת תעבירו לא משמע להו אלא מאי דרשי בהו והעברת כדרב מתנא דאמר [ז]רב מתנא והעברת דרך העברתו תעבירו דקאמר רחמנא נעבריה ביד ואידך דרב מתנא מדשני [ח] בדיבוריה תעבירו ביד לא מצית אמרת דגמר עברה עברה ממשה כתיב הכא והעברת שופר תרועה וכתיב התם [7]ויצו משה ויעבירו קול במחנה מה להלן בקול אף כאן בקול ולהאי תנא דמייתי לה ממדבר אי מה להלן חצוצרות אף כאן חצוצרות ת"ל [8]תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו [ט]אי זהו חג שהחדש מתכסה בו הוי אומר זה ר"ה וקאמר רחמנא שופר [י]אתקין רבי אבהו בקסרי תקיעה שלשה שברים תרועה תקיעה מה נפשך אי ילולי ליעביד תקיעה תרועה ותקיעה ואי גנוחי גנח ליעביד תקיעה שלשה שברים ותקיעה מספקא ליה אי גנוחי גנח אי ילולי יליל מתקיף לה רב עוירא ודלמא ילולי הוה וקא מפסיק שלשה שברים בין תרועה לתקיעה דהדר עביד תקיעה תרועה ותקיעה מתקיף לה רבינא ודלמא גנוחי הוה וקא מפסקא תרועה בין שברים לתקיעה דהדר עביד תש"ת אלא רבי אבהו מאי אתקין אי גנוחי גנח הא עבדיה אי ילולי יליל הא עבדיה מספקא ליה דלמא גנח ויליל אי הכי ליעבד נמי איפכא תקיעה תרועה שלשה שברים ותקיעה דלמא יליל וגנח סתמא דמילתא כי מתרע באיניש מילתא ברישא גנח והדר יליל: תקע בראשונה ומשך בשניה כשתים: אמר רבי יוחנן שמע

נז א טוש"ע ס"ת סי' מקפח סעיף ג:
נח ב מיי' פ"ג מהל' שופר הל' ב טוש"ע ס"ת סי' מקפ סעיף ב:

הגהות הב"ח

(ח) גמ' ולידך לכך מתנא מדשני קרא בדיבוריה:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה ה"ק אי לאו גזירה שוה כו' בלומר מעצמו. עיין סוכה דף נ"ג ע"ב רש"י ד"ה נ"ג מקשין ונ"ע:

לעזי רש"י

קומפלייני"א [קומפלייני"ן]. קולות עצובים. ריציד"ר. לילל (צלילים קצרים).

רבינו חננאל

ולא נחברר הדבר כדברי אחד מהן, והיו כל ישראל כולן עושין זה וזה, דבריר להו דתרוויהו תרועה היא. ונהגו העם לעשות תשר"ת תר"ת תש"ת שלש פעמים. ובא ר' אבהו ומצא עיירות תוקעין תש"ת ואחרים [היו תוקעין תר"ת], ואע"פ שגם שלשה שברים תרועה היא. ואחרים היו תוקעין תשר"ת. ודומה שמשום ספק עשו כך, שהיו אומרים אם התשר"ת הוא האמת, הרי הפסיק בין התשר"ת השני, התר"ת והתש"ת. ותיקן שיהו עושין תשר"ת תשר"ת תשר"ת, וכן תר"ת תר"ת תר"ת, וכן תש"ת תש"ת תש"ת. ואמר איזה מהן ודאי עשינוהו בלי הפסקה ביניהן ואע"פ שכולם תרועה הם, השלים ביניהם שיהו הכל נוהגין מנהג אחד ולא תיראה חלוקה, ואמר להן מכל מקום ונמצאו תקיעות זו אחר זו בלי הפסק בינתיים. ולפיכך נהגו הכל כמנהג הזה לתקוע מיושב כמו שתיקן ר' אבהו, ועליהן מברך התוקע ברכת התקיעה. ואע"פ שאינו על סדר הברכות, וצבור צריכין לתקוע על סדר הברכות, מיהו ברכות אינן מעכבות אותן התקיעות. ומפני שכבר יצאו הציבור ידי חובה, לפיכך נהגו לתקוע במלכיות תשר"ת, בזכרונות תר"ת ובשופרות תש"ת, להודיע שהכל אחד הן, והכל יצאו ידי חובה ולא נשאר בדבר ספק. והא דאמר ר' יוחנן שמע

תוספ רש"י

או אינו אלא תקיעה ותרועה אחת היא. מלוה אחת הן ומדלמ"ד למ"ד (סוכה נג:). ת"ל תרועה יתקעו. כלומר אחר התרועה יתקעו (שם). דרך העברתו. כלרך שהלל מעבירו בלאמו בהמה ממיס (לעיל כז:). שהחדש מתכסה בו. לרחוקים, כגון אתרים לבני מערב ועכרים לבני מזרח, לפי שקטנה היא שמוך לתילוסה (לעיל ח:) שהלבנה מיום נראית בעלול לכל העולם דכמיב חדש בכסה (סנהדרין יא:) שהלבנה מתכסה בו שיעור נראית לכל אחד אלא שמיום ליומי מזרח ועכרים ליומי מערב, כדאמר (לעיל ב:) עשריס ואחרע שעות מתכסה סיהרא (ביצה טז.). הוי אומר זה ר"ה. שחגב בראש חדש, אבל שאר חגים בחמשה עשר (סנהדרין שם) דאלו שאר יו"ט כבר נתמלאה הלבנה במקלת ונראית לכל מקום (ביצה שם). בכסה ליום חגנו, לאמחש קלת, מקצו בחדש הלבנה שופר כשהוא מתכסה ביום חגנו (שם).